

Bibliography:

1. Nikitina, I., Ishchenko, T. Globalization of Education: Modern Experience. *Scientific Journal of Polonia University*. 2023. 56(1), 216–223. DOI: <https://doi.org/10.23856/5630>
2. STEM-освіта: що це та як його впровадити у навчальний процес? URL: <https://buki.com.ua/ru/news/stem-obrazovanie/>
3. Стем освіта на уроках англійської мови. URL: <https://naurok.com.ua/stem-osvita-na-urokah-angliysko-movi-11999.html>
4. Сучасне викладання іноземних мов. Оцінюємо все по-різному. URL: <https://nus.org.ua/view/suchasne-vykladannya-inozemnyh-mov-otsinyuyemo-vse-po-riznomu-chastyina-1/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-383-5-48>

CONTEMPORARY APPROACHES AND METHODS OF ARABIC PHONETIC TEACHING FOR NON-NATIVE SPEAKERS

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ФОНЕТИКИ АРАБСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ НЕНОСІВ

Stoietzkyi O. S.

*2nd year Master Student
V. I. Vernadsky Taurida National
University
Kyiv, Ukraine*

Стоєцький О. С.

*магістр 2 курсу
Таврійський національний
університет імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

Арабська мова є однією з найважчих мов світу, однак не зменшується кількість охочих опанувати її. В свою чергу процес опанування потребує вироблення сучасних методик викладання арабської мови, зокрема її фонетики. Зазначеному питанню присвячена низка наукових розробок Алкаді Мансура Салеха Абдо [1], Н. В. Василенко [2], І. В. Сівкова [3], О. О. Хамрая [4], Джелляба Масбаха та Хатута Рамадані (Алжир) [5], та інших. Однак це питання ще не кінця досліджене. У цій науковій розвідці ми ставимо завдання розкрити основні принципи та методики викладання фонетики арабської мови у закладах вищої освіти України.

Фонетика арабської мови – один з найскладніших розділів для вивчення неносіями. Основна складність полягає у відмінності фонетичних особливостей східнослов'янських мов від семітських. Однак в процесі вивчення українськими студентами арабської мови

доводиться долати ці бар'єри. Викладачі також стикаються із викликом знайти найкращі шляхи донесення фонетичних особливостей арабської мови до студентів шляхом використання різних методик викладання.

Зазвичай під час вивчення арабської фонетики студенти використовують три системи, які пов'язані між собою: фонетичну, фонологічну та графічну. Особливості засвоєння фонетики арабської мови полягають у поетапному формуванні орфоепічних та офографічних навичок із засвоєння фонетики, морфеміки, правил словотвору, інтонаційних мовних особливостей. Можна погодитись з думкою Алкаді Мансура Салеха Абдо [1, с. 5], що важливо серйозно поставитися саме до відпрацювання вимови та зробити на цьому основний акцент. Важливо прагнути досягти норм стандартної арабської мови, правильної вимови слів.

Задля полегшення вивчення фонетики для носіїв викладачі розробили різні методики викладання, які також містять практичні вправи. Одним з перших етапів вивчення фонетики є ознайомлення з особливостями арабського алфавіту, а також засвоєння студентами характеристик (огласовок). На початковому етапі важливо пояснити, що існують три основні харакати: фатха, касра та дамма, які позначають звуки а, і, у. Основним методом практичного навчання студентів фонетики є тренування вимови, повторення та запам'ятовування. Для тренування вимови викладач пояснює та перелічує, які органи мовлення (губи, зуби, кінчик язика, передня частина спинки язика, задня частина спинки язика, тверде піднебіння, м'яке піднебіння, язичок, надгортанник, голосові зв'язки, дихальне горло, голосова щілина, щитовидний хрящ) задіяні у процесі вимови. Також важливим аспектом є демонстрація положення губ при артикуляції звуків.

Викладачу доречно розділити арабські літери за подібністю звучання, таким чином, щоб при їх читанні студентами послідовно утворювалась милозвучність. Це значно полегшить процес викладання фонетики та її запам'ятовування студентами. Наприклад викладач пише на дошці першу групу літер для запам'ятовування, потім розставляє однакові огласовки та вимовляє їх при цьому пояснюючи студентам особливості вимови. Продемонструємо це за допомогою групи літер ب ت ث. Після більш глибокого засвоєння викладач може наводити приклади поєднання літер, які в майбутньому полегшать вивчення слів для студентів. Вдалим зразком такої вправи є поєднання літер فَرَسٌ, які в сукупності утворюють трьохлітерне дієслово «вчитися, вивчати». При цьому студент поки не знає значення слова, але вже може його вимовляти. Алкаді Мансур Салех Абдо [1, с. 5] рекомендує писати слова уважно й повільно, огласовки ставити відразу після приголосного, якого вони стосуються (не писати спочатку все слово, а потім харакати). Також важливо записувати слова під диктовку.

Викладач також може використати метод огласовування алфавіту спочатку фатхою потім касрою і зрештою даммою, прочитати його студентам, а студенти мають повторити. Доречно це втілювати за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема створенням відеоуроків. Прикладом вдалого застосування інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення фонетики є відеоуроки старшого викладача кафедри Східної філології ТНУ ім. В. І. Вернадського к. пед. н. М. А. Яссіна [6].

Найкращим та широкозастосованим методом вивчення фонетики та літер є декламування та написання кожної літери з алфавіту з різними огласовками, наприклад вчитель вимовляє та пише літеру **ب** з різними огласовками: **بَ بٍ بْ**. У процесі чого викладач пояснює особливості артикуляції кожної літери, студенти повторюють та запам'ятовують, потім відбувається перехід до наступної літери, після цього пауза, знову повторення та запам'ятовування і зрештою викладач має знову прочитати всі літери алфавіту таким чином, а студенти спробувати повторити за ним.

Також викладач порівнює два схожих звуки при вимові та пояснює різницю між ними, наприклад: **هو – هو**.

Для наступних, вже більш докладних уроків фонетики можна використати метод читання студентам елементарних слів, які вони мають записати та відпрацювати їх вимову. Ще одним дієвим способом відпрацювання фонетичних особливостей арабської мови є багаторазова вимова простих слів викладачем, написання їх з транскрипцією. При цьому студенти вимовляють слова після викладача, записують їх арабської мови з транскрипцією, наприклад **أَحْمُ, أَحْمُ, أَحْمُ** – ляхму.

Отже, у цій науковій розвідці ми розглянули сучасні методи викладання фонетики арабської мови для носіїв, навели приклади використання практичних вправ під час навчального процесу. На основі цього можна констатувати, що у сучасній методиці викладання фонетики арабської мови для носіїв існують різні методи навчання, які потребують подальшого розвитку, дослідження та покращення.

Література:

1. Алкаді Мансур Салех Абдо Аналіз помилок як інструмент діагностики труднощів українськомовних носіїв-білінгвів у процесі вивчення арабської мови. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. Т. 31(70). № 3 Ч. 2. С. 1–6.

2. Василенко Н. Компаративний аналіз фонемної системи української та арабської мов. *LANGUAGE: Codification-Competence-Communication*. 2019. № 1. С. 74–87. DOI: 10.24025/2707-0573.1.2019.169499 (дата звернення: 10.10.2023).

3. Сівков І. В. Лексикологія арабської мови. І частина : навчальний посібник. Київ : ТОВ «ВТС ПРИНТ», 2014. 254 с.

4. Хамрай О. О. Теоретична фонетика арабської літературної мови. Київ, 2014. 216 с.

5. د.خطوط رمضان، د.جالب مصباح، صعوبات تعلم وتعليم اللغة العربية لغير الناطقين بها، ومقترحات عالجه، مجلة الجامع في الدراسات النفسية والعلوم التربوية، العدد: (02)، 2019، المجلد: (04)، ص: 33-48

6. Мохамед Яссін قراءة من الكتاب الاساسي – موضوع : السوق : جامعة فيرنادسكي (дата звернення 13.11.2023)

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-383-5-49>

FILM AS AN IMPORTANT MULTIMEDIA TOOL IN THE PROCESS OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES

ФІЛЬМ ЯК ВАЖЛИВИЙ МУЛЬТИМЕДІЙНИЙ ЗАСІБ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Ternova O. I.

*Senior Lecturer at the Department of
Modern European Languages
State University of Trade and
Economics
Kyiv, Ukraine*

Тернова О. І.

*старший викладач кафедри сучасних
європейських мов
Державний торгово-економічний
університет
м. Київ, Україна*

Cherenok Yu. Ye.

*4th year Student
State University of Trade and
Economics
Kyiv, Ukraine*

Черенок Ю. Є.

*студентка 4 курсу
Державний торгово-економічний
університет
м. Київ, Україна*

The processes of integration and the new political and socio-economic reality in the countries of Eastern and Central Europe necessitated the new approach and the use of innovations in teaching foreign languages. The application of multimedia technologies in the process of informatization of education is, in fact, the process of using the information and